

RECHTSPRAAKOVERZICHT

Susan Rutten

1 Rechtbank Amsterdam 12 januari 1999, NIPR 2000, 180

De weigering van het verzoek van een Marokkaanse vrouw zonder geldige verblijfstitel om een *geregistreerd partnerschap* aan te gaan met een Nederlandse vrouw, levert noch strijd op met Verdragsrechten noch is dit discriminerend, nu het algemeen belang dat met het stellen van de voorwaarde van een verblijfstitel wordt gediend (voorkomen van registratietoerisme en schijnpartnerschap) zwaarder weegt dan het individueel belang.

2 Gerechtshof 's-Gravenhage 3 mei 2000, NIPR 2000, 175

Geen *erkenning* van *verstoting* nu niet blijkt dat de vrouw met de *verstoting* heeft ingestemd.

3 Hoge Raad 10 september 1999, NIPR 2000, 1

Echtscheiding tussen Marokkaanse echtgenoten, gehuwd in Marokko, uitgesproken met toepassing van Nederlands recht, nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko ontbreekt.

4 Hoge Raad 12 mei 2000, NJ 2000, 452

Tussen echtgenoten die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, gehuwd op het Marokkaans consulaat te Amsterdam, wordt *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht. Uitleg van het begrip “duurzame ontwrichting” naar Nederlandse maatstaven.

5 Gerechtshof Amsterdam 14 januari 1999, NIPR 2000, 260

Echtscheiding tussen partijen die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, met toepassing van Nederlands recht.

6 *Gerechtshof Amsterdam 12 augustus 1999, NIPR 2000, 265*
Tussen echtgenoten die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, wordt *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht.

7 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 20 oktober 1999, NIPR 2000, 7*
Echtscheiding tussen een Marokkaanse vrouw en een man die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezit, met toepassing van Nederlands recht op grond van een gemeenschappelijke gewone verblijfplaats, nu voor de man de Nederlandse nationaliteit de effectieve is.

8 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 24 november 1999, NIPR 2000, 96*
Echtscheiding tussen echtgenoten die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezitten met toepassing van Nederlands recht. De vrouw verzet zich tegen de *echtscheiding* zolang geen *echtscheiding* naar Marokkaans recht is uitgesproken, aangezien de Nederlandse *echtscheiding* in Marokko niet wordt erkend. Verweer niet gehonoreerd.

9 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 26 januari 2000, NIPR 2000, 97*
Echtscheiding tussen een Marokkaanse vrouw en een man die zowel de Marokkaanse als de Nederlandse nationaliteit bezit, wordt beheerst door Marokkaans recht. De man is de ter terechtzitting gedane toezegging om mee te werken aan een *echtscheiding* naar Marokkaans recht niet nagekomen. Aan de rechtskeuze voor Nederlands recht, welke onder voorbehoud van naleving van deze afspraak was gemaakt, komt geen betekenis meer toe.

10 *Gerechtshof 's-Gravenhage 10 maart 2000, NIPR 2000, 94*
Echtscheiding tussen Marokkaanse echtgenoten met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko ontbreekt.

11 *Gerechtshof 's-Gravenhage 14 juni 2000, NIPR 2000, 178*
Tussen echtgenoten die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, wordt *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw de Nederlandse nationaliteit de effectieve is en voor de man de Turkse zodat een gemeenschappelijke nationaliteit in de zin van art. 1 Wet conflictenrecht *echtscheiding* niet kan worden aangenomen.

12 *Rechtbank 's-Gravenhage 6 oktober 1999, NIPR 2000, 13*
Op een Turks *echtscheidingsverzoek* tussen Turkse echtgenoten wordt Turks *echtscheidingsrecht* (artikel 134 Turks BW) toegepast.

13 *Rechtbank 's-Gravenhage 8 december 1999, NIPR 2000, 100*
Echtscheiding tussen echtgenoten die zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten met toepassing van Nederlands recht, nu de band met Nederland het sterkste is.

14 *Rechtbank 's-Gravenhage 24 mei 2000, NIPR 2000, 272*
Tussen Marokkaanse echtgenoten wordt *echtscheiding* uitgesproken met toepassing van Nederlands recht op grond van een gedane rechtskeuze. Niet ontvankelijk verklaring in het verzoek om tevens naar Marokkaans recht de *echtscheiding* uit te spreken.

15 *Rechtbank 's-Gravenhage 30 augustus 2000, NIPR 2001, 8*
Echtscheidingsverzoek betreffende Marokkaanse echtgenoten wordt afgewezen met toepassing van Marokkaans recht, aangezien duurzame ontwrichting geen *echtscheidingsgrond* naar Marokkaans recht is.

16 *Rechtbank Rotterdam 29 juli 1999, NIPR 2000, 18*
Kwalificatie van een erkenning door de man van een *mahr* van f 10.001,- als geoorloofde *bruidsgave* in islamitische zin, die exclusief aan de bruid toekomt en in haar vermogen valt.

17 *Rechtbank Rotterdam 20 juli 2000, NIPR 2001, 10*
Het *huwelijksvermogensregime* wordt beheerst door Turks recht aange-

zien ten tijde van de huwelijkssluiting partijen uitsluitend de Turkse nationaliteit bezaten. Kwalificatie van een “schuldbekentenis” ad *f* 10.001,- als *bruidsgave (mahr)*, welk bedrag door de man moet worden betaald.

18 *Rechtbank 's-Gravenhage 9 februari 2000, NIPR 2000, 181*
Het *huwelijksvermogensregime* tussen Marokkaanse partijen wordt beheerst door het Marokkaans recht: algehele scheiding van goederen.

19 *Rechtbank Utrecht 29 maart 2000, NIPR 2000, 189*
Het *huwelijksvermogensregime* tussen een Marokkaanse vrouw en een Nederlandse man, gehuwd in Marokko, wordt beheerst door Nederlands recht als recht van de eerste gewone verblijfplaats na het huwelijk.

20 *Rechtbank 's-Gravenhage 22 mei 2000, NIPR 2000, 270*
Huwelijksvermogensregime Marokkaanse partijen wordt beheerst door Marokkaans recht: algehele scheiding van goederen.

21 *Rechtbank 's-Gravenhage 22 mei 2000, NIPR 2000, 271*
Huwelijksvermogensregime Marokkaanse partijen wordt beheerst door Marokkaans recht: geen gemeenschap van goederen.

22 *Rechtbank 's-Gravenhage 27 september 2000, NIPR 2000, 274*
Huwelijksvermogensregime tussen Marokkaanse partijen wordt beheerst door Marokkaans recht: algehele scheiding van goederen.

23 *Rechtbank Rotterdam 13 juli 2000, NIPR 2000, 278*
Geen *verevening van pensioenrechten* nu de echtscheiding in Nederland heeft plaatsgevonden vóór de inwerkingtreding van de Wet verevening pensioenrechten. De omstandigheid dat de echtscheiding in Turkije pas later heeft plaatsgevonden, brengt hierin geen verandering.

24 *Rechtbank Alkmaar 16 december 1999, NIPR 2000, 98*
De Nederlandse rechter is bevoegd in het kader van de nevenvoorzie-

ningen in het *gezag* over de in Nederland wonende *kinderen* te voorzien. Aan het vonnis van de Israëliische rechter is de rechter niet gebonden.

25 *Rechtbank Alkmaar 9 september 1999, NIPR 2000, 9*
De Nederlandse rechter verklaart zich niet bevoegd te beslissen op een verzoek van een Turkse vader met betrekking tot een *omgangsregeling* nu de gezaghebbende ouder, de moeder, met de kinderen naar Turkije is teruggekeerd.

26 *Hoge Raad 1 oktober 1999*
Marokkaanse echtscheiding. *Kinderontvoering* (zie: *Recht van de Islam* 17, p. 117, nr. 5). Vindplaatsaanvulling: NIPR 2000, 2.

27 *Rechtbank Rotterdam 30 augustus 1999, NIPR 2000, 19*
Erkenning Marokkaanse *adoptie (kafāla)*, alsmede uitspreken van adoptie naar Nederlands recht.

28 *Raad van State Afd.Best.rspr. 16 maart 2000, NIPR 2000, 279*
Terechte afwijzing van verzoek om naturalisatie door Nigeriaanse man, nu geen gelegaliseerde *geboorte-akte* is overgelegd.

29 *Gerechtshof 's-Gravenhage 1 november 1999, NIPR 2000, 176*
Weigering van de erkenning van de rechtsgeldigheid van in een Turkse rechterlijke uitspraak *gewijzigde geboortedata*, wegens strijd met de openbare orde.

30 *Gerechtshof Amsterdam 23 april 1998, NIPR 2000, 90*
Geen acceptatie van niet gelegaliseerde Indonesische *geboorte-akte*, over te leggen in verband met een huwelijkssluiting.

31 *Gerechtshof Amsterdam 14 mei 1998, NIPR 2000, 91*
Acceptatie van vertaald Iraanse *geboorte-akte* van Iraanse vluchteling met de A-status, welke niet voldoet aan alle legalisatie-eisen. In casu kan geen sterker brondocument worden verlangd.

32 *Rechtbank Rotterdam 3 juli 2000, NIPR 2000, 277*

Niet gelegaliseerd *document* uit Somalië is onvoldoende om aan te nemen als blijk van *overlijden* van de echtgenote.

33 *Rechtbank Rotterdam 3 juli 2000, Nederlandse Jurisprudentie (NJ) 2000, 623*

Erkenning Turks vonnis waarbij *geboortedatum* is *gewijzigd*. Geen strijd met de openbare orde. De beslissing van de Turkse rechter is niet onbegrijpelijk en is gegeven na een gedegen en betrouwbaar onderzoek.

34 *Gerechtshof Amsterdam 21 januari 1999, NIPR 2000, 262*

Vervangende toestemming voor *erkenning* van een *kind* door de Egyptische biologische vader. Vrees van de moeder dat het kind wordt meegenomen naar Egypte leidt in casu niet tot een ander oordeel.

35 *Rechtbank 's-Hertogenbosch 28 maart 2000, NIPR 2000, 187*

Het verzoek tot *erkenning* van een *kind* door de biologische Iraanse vader - de moeder bezit de Chinese nationaliteit - wordt toegewezen met toepassing van Nederlands recht wegens aanknopingspunten met Nederland. Beide ouders wonen in een asielzoekerscentrum. Naar Iraans recht is *erkenning* niet mogelijk.

36 *Gerechtshof Amsterdam 17 september 1998, NIPR 2000, 6*

Het kind van een Somalische moeder, die aangenomen wordt niet te zijn gehuwd, behoort de *geslachtsnaam* van de moeder te krijgen. Nu de moeder geen *geslachtsnaam* heeft doch een *namenreeks*, dient in de registers van de burgerlijke stand geen *geslachtsnaam* voor het kind te worden vermeld.

37 *Europese Hof voor de Rechten van de Mens 19 januari 1999, Rechtspraak Vreemdelingenrecht (RV) 1999, 20*

Tussen grootouders in Nederland en kleinkind in Turkije kan *family life* bestaan, doch weigering van *toelating* kleinzoon is niet in strijd met artikel 8 EVRM nu er i.c. geen belemmeringen zijn voor grootva-

der om kleinzoon in Turkije te onderhouden of om naar Turkije te gaan.

38 *Europese Hof Rechten van de Mens 11 juli 2000, Nederlands Juristenblad 2000, p. 1787, nr. 39*

Uitzetting van Iraanse vrouw uit Turkije, levert een schending op van artikel 3 en 13 EVRM in verband met het risico dat de vrouw in Iran zou worden *gestenigd* wegens het feit dat zij een relatie had met een gehuwde man.

39 *Rechtbank 's-Gravenhage zp Amsterdam 25 februari 2000, Migrantenrecht 2000, 23*

Afwijzing *verblijfsrecht* omdat man *polygaam* gehuwd is geweest, waartegen de man aanvoert dat het eerste huwelijk met de Marokkaanse vrouw enkel is geantidateerd om het uit deze relatie geboren kind te wettigen. Ontbreken van helderheid over de praktische status van de *huwelijkskerenningsakte*.

40 *Rechtbank 's-Gravenhage zp. Amsterdam 31 maart 2000, Jurisprudentie Vreemdelingenrecht (JV) 2000, 147*

De rechtbank verklaart gegrond het beroep van een in Nederland *gescheiden Marokkaanse vrouw* met kind, tegen de intrekking van *verblijfsvergunning* en de afwijzing van de aanvraag om verlenging.

41 *Pres. Rechtbank 's-Gravenhage zp Haarlem 7 december 2000, JV 2001, 71*

Toewijzing van verzoek tot schorsing van de *uitzetting* van een Palestijnse vrouw die in Syrië te vrezen heeft voor *eerwraak*, daar zij in het geheim is gehuwd terwijl haar familie haar had *uitgehuwelijkt* aan een neef.

42 *Rechtbank 's-Gravenhage 20 maart 2000, Rechtspraak Nemesis (RN) 2000, 1210/JV 2000, S134*

Een naar Nederlands recht *gescheiden* Egyptische vrouw wier huwelijk binnen drie jaar na verblijf in Nederland feitelijk is verbroken, ver-

zoekt vergunning voor voortgezet *verblijf*. Klemmende redenen van humanitaire aard? Door niet te onderzoeken of het huwelijk in Egypte nog als rechtsgeldig wordt beschouwd en er eenvoudigweg van uit te gaan dat de ex-echtgenoot door middel van familieberaad zal kunnen worden bewogen om mee te werken aan een echtscheiding, is onvoldoende zorgvuldigheid betracht bij de afwijzing.

43 *Pres. Rechtbank 's-Gravenhage zp Haarlem 5 januari 2001, JV 2001 S58*

Toewijzing van verzoek om de *bezwaarfase* in Nederland te mogen *afwachten* van een Marokkaanse vrouw die vreest in Marokko opnieuw te worden uitgehuwelijkt dan wel door familie te worden mishandeld of gedood omdat zij *geen maagd* meer is.

44 *Pres. Rechtbank 's-Gravenhage zp Haarlem 4 mei 2000, RN (kort) 2000, 1263*

Een *gedwongen tijdelijk huwelijk* met het hoofd van het Comité in Iran dat de vrouw had gearresteerd wegens gedrag in strijd met het islamitisch recht of moraal is een daad van vervolging of een onmenselijke behandeling. De staatssecretaris had onderzoek naar de feiten moeten doen.

45 *Rechtbank 's-Gravenhage zp Amsterdam 3 mei 2000, JV 2000, 150*

Aanvraag om *verblijfsvergunning* van een Egyptische Christen man bij zijn Marokkaans-Nederlandse moslim vriendin, kan niet enkel worden afgewezen op grond van het niet zijn voldaan aan het middelenvereiste. In de belangenafweging dient mede te worden betrokken dat een *huwelijk* tussen een moslim vrouw en een niet-moslim man en het voeren van een gezinsleven in Marokko noch Egypte mogelijk is.

46 *Pres. Rechtbank 's-Gravenhage 10 oktober 2000, MR 2000, 48*

Naar Pakistaans recht kan een *huwelijk* tussen een Afghaanse vrouw en een Pakistaanse man niet worden geregistreerd. Voor *toelating* in Nederland kan dan een beroep worden gedaan op het partnerbeleid, en

is een ongehuwdverklaring nodig.

47 *Rechtbank 's-Gravenhage 30 oktober 2000, JV 2001, 4*

In het kader van een aanvraag om een *MVV* kan van een Pakistaanse vrouw die een Ahmadi *huwelijk* heeft gesloten dat in Pakistan niet rechtsgeldig is, niet worden gevergd dat zij in Pakistan een ongehuwdverklaring aanvraagt.

48 *Rechtbank 's-Gravenhage zp 's-Hertogenbosch 22 november 1999, JV 2000, 25 (vgl. Recht van de Islam 17, p. 118, nr. 11)*

Beroep tegen afwijzing *asielverzoek* van een Egyptische weduwe met kinderen. De vrouw was na een gedwongen *bekering* tot de islam weer tot het Christendom bekeerd. Ook de als moslim geboren kinderen zijn (in het geheim) gedoopt. Beroep ten opzichte van de vrouw is inhoudelijk niet gegrond; afwijzing ten opzichte van de kinderen is onvoldoende gemotiveerd.

49 *Pres. Rechtbank 's-Gravenhage zp Haarlem 11 augustus 2000, JV 2000, 251*

Alvorens tot afwijzing van een verzoek om toelating als *vluchteling* respectievelijk tot de verlening van een verblijfsvergunning over te gaan, had de Staatssecretaris dienen te onderzoeken of in Marokko sprake is van een actief vervolgingsbeleid ten aanzien van *homoseksuelen*.

50 *Rechtbank Haarlem 27 mei 1999, RN (kort) 2000, 1159*

Onvoldoende zorgvuldig voorbereide en gemotiveerde afwijzing van *asielverzoek* van een Irakese vrouw die vreest voor *bloed of eerwraak*.

51 *Rechtbank 's-Gravenhage 22 september 2000, JV 2001, 2*

Vernietiging van beslissing tot afwijzing van verzoek tot verlening *verblijfsvergunning* als *imam* voor een nieuwe aanstelling. Verwijzing naar de openbare orde zoals deze twintig jaar geleden werd opgevat, is onvoldoende motivering.

52 *Commissie Gelijke Behandeling 9 maart 1998, oordeel 1998-19*

Het vragen naar godsdienst bij de *aanstelling van werknemers*, levert geen onderscheid naar godsdienst op. Betrokkene is gewoon aangesteld.

53 *Commissie Gelijke Behandeling 9 november 1998, oordeel 1998-121*

Het aan een sollicitante stellen van een vraag over het dragen van een *hoofddoek* en de mededeling dat dit dragen zal moeten worden gemeld aan de werkgever, levert geen direct maar wel een indirect onderscheid op grond van godsdienst op, dat niet objectief is gerechtvaardigd.

54 *Commissie Gelijke Behandeling 1 juni 1999, oordeel 1999-49*

Beleid op grond waarvan alle werknemers/consulenten op *vrijdagmiddag* aanwezig dienen te zijn, treft moslims in verband met *moskeebezoek* in onevenredige mate. Het beleid maakt mitsdien indirect onderscheid op grond van godsdienst zonder dat hiervoor een objectieve rechtvaardiging bestaat.

55 *Commissie Gelijke Behandeling 20 juli 1999, oordeel 1999-76*

Een Stichting die beroepsgerichte opleidingen verzorgt en van verzoeksters die een *hoofddoekje* dragen een garantstelling van de werkgever eist c.q. toelating tot de vervolgopleiding weigert, en die hiermee de discriminatoire houding van werkgevers als uitgangspunt neemt voor het eigen handelen, maakt direct onderscheid op grond van godsdienst.

56 *Commissie Gelijke Behandeling 22 december 1999, oordeel 1999-103, RV 1999, 100/Administratiefrechtelijke Beslissingen (AB) 2000, 72*

Door uitlatingen van een directeur van een openbare basisschool, heeft deze duidelijk gemaakt de moslimvrouw in kwestie wegens het dragen van een *hoofddoekje* niet als stagiaire te willen toelaten. De beeldvorming die aan dit handelen ten grondslag ligt, leidt tot direct onderscheid op grond van godsdienst.

57 *Commissie Gelijke Behandeling 23 december 1999, oordeel 1999-106*

De *weigering* om in een opleiding *deel te nemen aan gymlessen*, wordt niet beschermd door het verbod van discriminatie op grond van godsdienst. Het door docente op negatieve wijze spreken over het dragen van een *hoofddoek*, levert direct onderscheid op grond van godsdienst op.

58 *Commissie Gelijke Behandeling 3 augustus 2000, oordeel 2000-51*

Het weigeren een *klaslokaal* ter beschikking te stellen ten behoeve van het *gebed* voor moslims door een openbare school, levert geen strijd op met het discriminatieverbod naar godsdienst.

59 *Commissie Gelijke Behandeling 6 september 2000, oordeel 2000-63*

De weigering aan een leerling op de School voor Gezondheidszorg *in de les* een *hoofddoek* te dragen levert een indirect onderscheid op grond van godsdienst op, waarvoor geen objectieve rechtvaardiging bestaat.

60 *Commissie Gelijke Behandeling 29 november 2000, oordeel 2000-75*

Het vergen van een moslim stagiaire dat zij patiënten *alcohol schenkt*, leidt tot direct onderscheid op grond van godsdienst. Nodeloze grievende uitlatingen in verband met het geloof leiden eveneens tot een verboden onderscheid op grond van godsdienst.

61 *Centrale Raad van Beroep 3 november 1999*

Erkenning Marokkaanse *akte van huwelijksbevestiging*. Weduwepensioen. (zie: *Recht van de Islam* 16, p. 145, nr. 61). Vindplaatsaanvulling: NIPR 2000, 105.

62 *Europese Hof voor de Rechten van de Mens 14 december 1999, AB 2000, 73*

Strafrechtelijke veroordeling door Griekse rechter van moefiti die door moslims als moefiti was *uitgeroepen* terwijl de wet, na een snelle wijziging ervan, voorschreef dat de moefiti door de President moest worden benoemd, levert schending op van artikel 9 EVRM: vrijheid van godsdienst.

63 *Hoge Raad 12 mei 2000, NJ 200, 439*

De Stichting Islamitisch Sociaal Cultureel Centrum (ISCC) heeft onder meer tot doel de gelijkwaardige deelname van moslims aan de Nederlandse samenleving zonder verlies van eigen identiteit, en respect voor elkaars essentiële waarden en voor elkanders cultuur, zeden en gewoonten. Op basis van de statuten is de geestelijk leider van de ISCC voor het leven benoemd, wijst zelf zijn opvolger aan en geeft bindende adviezen aan het bestuur. Het bestuur van de ISCC is van mening dat door deze *statutaire positie* van de *geestelijk leider*, thans een met fundamentalistische principes die de Nederlandse samenleving niet kent, het doel van ISCC onbereikbaar is. HR: Hof geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting door deze opvatting van het bestuur hier niet tot de hare te maken.

64 *Hoge Raad 7 december 1999, NJ 2000, 176*

Strafbaarheid van gebroeders die levende kuikens verkopen en in hun bedrijf ruimte hebben voor en hulp bieden aan islamitische cliënten bij het *slachten* van de kuikens.

65 *Rechtbank 's-Hertogenbosch 13 februari 2001, NJ 2001, 130*

Beschieting op een school in Veghel geschiedde uit een motief van *eerwraak*. Bij de dader wordt in casu geen psychische overmacht aangenomen. Wel kan het *eerwraakmotief* een rol spelen bij de straftoemeting.

66 *Centrale Raad van Beroep 3 oktober 2000, Jurisprudentie Algemene Bijstandswet (JABW) 2000, 179*

Terechte afwijzing om *bijstand* in de vorm van bedrijfskrediet voor het starten van een *islamitische slagerij*, nu de levensvatbaarheid van het bedrijf ontbreekt.

67 *Gerechtshof 's-Hertogenbosch 19 januari 2001, Rekestenummer R200000290*

Geen *bijstandsverhaal* op een Marokkaanse man die na een huwelijksontbinding naar Marokkaans recht, volgens dit recht niet langer onderhoudsplichtig is jegens zijn ex-echtgenote.

68 *Rechtbank Rotterdam 25 mei 2000, JABW 2000, 117*

Geen recht op bijzondere *bijstand* in de kosten van rechtsbijstand voor het voeren van een *echtscheidingsprocedure* in Marokko, daar waar een echtscheiding naar Nederlands recht reeds heeft plaatsgevonden, nu deze kosten als niet noodzakelijk worden beschouwd. Vergelijk ook reeds: KB 17 september 1987, JABW 1988, 71.